Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, en van Verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EEG) nr. 1408/71"

(COM(2004) 830 final — 2004/0284 (COD))

(2006/C 24/09)

De Raad heeft op 14 januari 2005 besloten het Europees Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig art. 251 van het EG-Verdrag te raadplegen over het bovengenoemde voorstel.

De gespecialiseerde afdeling „Werkgelegenheid, sociale zaken, burgerschap", die met de voorbereiding van de werkzaamheden was belast, heeft haar advies goedgekeurd op 5 september 2005. Rapporteur was de heer RODRÍGUEZ GARCÍA CARO.

Tijdens zijn op 28 en 29 september 2005 gehouden 420e zitting (vergadering van 28 september 2005) heeft het Europees Economisch en Sociaal Comité het volgende advies uitgebracht, dat met 171 stemmen vóór, bij 4 onthoudingen, werd goedgekeurd:

1. **Inleiding**

1.1 De verordeningen 1408/71 en 574/72 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, zijn na hun goedkeuring herhaaldelijk aangepast aan de veranderingen die deze regelingen en de bijbehorende uitkeringen in de loop van de tijd hebben ondergaan.

1.2 Het is op de eerste plaats de bedoeling de verordeningen aan te passen aan veranderingen in de nationale wetgevingen en aan de uitspraken van het Hof van Justitie. In onderhavig voorstel voor een verordening is dan ook voornamelijk getracht de wijzigingen in de nationale wetgeving van de nieuwe lidstaten in kaart te brengen. Daarnaast wil de Commissie de regelingen voor medische hulpverlening in het buitenland verder vereenvoudigen door een aantal van de desbetreffende wijzigingen uit te breiden tot de procedures voor uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten.

1.3 Beide verordeningen zijn laatstelijk gewijzigd bij Verordening nr. 631/2004 ([1]), waarin de hierboven vermelde wijzigingen van de regelingen voor medische bijstand in een andere lidstaat zijn vastgelegd. Het Comité heeft eerder al advies uitgebracht over dit verordeningsvoorstel ([2]).

1.4 De meest ingrijpende wijziging op het vlak van de coördinatie van de socialezekerheidsregelingen van de EU-lidstaten is evenwel ingevoerd bij Verordening nr. 883/2004 ([3]) van het Europees Parlement en de Raad, die ruim zes jaar op de onderhandelingstafel van de instellingen heeft gelegen voor zij werd goedgekeurd en gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU. Toch is deze verordening, die in de plaats komt van Verordening nr. 1408/71, nog steeds niet in werking getreden. Er wordt nl. gewacht op de goedkeuring van de toepassingsverordening, die op zijn beurt de huidige Verordening nr. 574/72 zal vervangen.

Verder heeft het Comité advies uitgebracht ([4]) over het voorstel van de Commissie voor een verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsregelingen.

2. **Inhoud van het voorstel**

2.1 De Commissie presenteert een voorstel voor de wijziging van zowel Verordening 1408/71 als Verordening 574/72 tot vaststelling van de wijze van toepassing van eerstgenoemde verordening. Aangezien aan de twee wijzigingen verschillende juridische overwegingen ten grondslag liggen (zie par. 1.2) is er geen onderling verband.

2.1.1 Voorgesteld wordt een aantal van de bijlagen bij Verordening 1408/71 te wijzigen. De bijlagen betreffen specifieke nationale situaties die uitdrukkelijk dienen te worden vermeld om het beoogde effect voor de burger te verkrijgen.

2.1.2 De wijzigingen van Verordening 574/72 zijn dan weer bedoeld om de tekst en de procedures te vereenvoudigen. Wie op dit moment het slachtoffer wordt van een arbeidsongeval of een beroepsziekte in een andere lidstaat, krijgt nog af te rekenen met heel wat administratieve rompslomp. Bij de vereenvoudiging van de procedures voor het ontvangen van algemene medische zorg in het buitenland wordt de lijn van Verordening nr. 631/2004 doorgetrokken.

([1]) PB L 100 van 6.4.2004.

([2]) EESC-advies over het „Voorstel voor een verordening (EG) van de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels" (Rapporteur: de heer Rodríguez García Caro, PB C 75 van 15.3.2000)

([3]) PB L 166 van 30.4.2004

([4]) EESC-advies over het „Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, en van Verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EEG) nr. 1408/71" (Rapporteur: de heer Boldt, PB C 32 van 5.2.2004)

3. **Algemene opmerkingen**

3.1 Het Comité is ingenomen met dit voorstel, dat gericht is op verdere verbetering en vereenvoudiging van de procedures om zo tot een betere coördinatie van de socialezekerheidsstelsels in de EU te komen. Wijzigingen die de burgers van de Unie ten goede komen en hun relatie met de nationale overheid kunnen verbeteren, dragen hoe dan ook de goedkeuring van het Comité weg.

3.2 Ook positief is dat het voorstel weer een stap is in de richting van verdere verwezenlijking van een van de vier basisvrijheden die ten grondslag liggen aan de Unie, nl. het vrije verkeer van werknemers, en, bij uitbreiding, ook het vrije verkeer van de in de verordening bedoelde personen. Het Comité wil er in dit verband dan ook nogmaals bij de EU-instellingen en de lidstaten op aandringen dat alle nog bestaande barrières worden geslecht, zodat iedereen zich vrij kan gaan bewegen binnen de grenzen van de Unie, en het vrije verkeer een sociaal recht wordt. Het verwelkomt dit voorstel dat een basisrecht van de burgers dichterbij brengt.

3.3 De medebeslissingsprocedure neemt zoveel tijd in beslag dat de inhoud van een voorstel ingrijpend kan veranderen. In een vorig advies ([5]) over een voorstel tot gedeeltelijke wijziging van de twee verordeningen wijst het Comité erop dat het aan dit proces moet deelnemen en zijn standpunt kenbaar moet maken binnen een reëel tijdsbestek, vooral wanneer het gaat om voorstellen tot wijziging van de sociale en arbeidswetgeving. Een ander, later advies ([6]) sluit hier nauw bij aan: het Comité oppert dat het de kans moet krijgen zijn oordeel uit te spreken over alle wijzigingen die in de loop van het proces van goedkeuring in de teksten worden aangebracht. In onderhavig advies stelt het Comité dus ten overvloede dat het een grotere rol moet gaan spelen in dit soort procedures.

3.4 Een schrijnend voorbeeld is de manier waarop de goedkeuring en publicatie van Verordening 883/2004 ([7]) betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels zijn verlopen. In zijn advies ([8]) terzake heeft het Comité destijds gesteld dat het de ontwikkeling van het voorstel op de voet zou blijven volgen, gezien de complexiteit en de verwachte wijzigingen die de tekst tijdens de verdere behandeling nog zou ondergaan. Vier jaar later is de verordening goedgekeurd zonder dat het Comité zich nog over de definitieve tekst heeft uitgesproken.

Gezien het belang van dit soort verordeningen moet het EESC er alles aan doen om zijn stem op het juiste moment te laten horen. Het pleit daarom voor een aanpassing van de raadplegingsprocedure, zodat de maatschappelijke organisaties vaker de kans krijgen hun stempel te drukken op de besluitvorming binnen de EU.

Voortbordurend op zijn standpunt uit het hierboven vermelde advies zou het EESC voorts een initiatiefadvies willen opstellen over de nieuwe Verordening 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, die bedoeld is ter vervanging van de huidige Verordening 1408/71.

3.5 In verband daarmee wijst het Comité er nog op dat het in Titel V van Verordening 1408/71 vermelde Raadgevend Comité voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers zijn rol nauwgezet en volgens de bepalingen van deze verordening moet uitoefenen. Dit Comité, dat vooral bestaat uit vertegenwoordigers van vakbonden en werkgevers, fungeert als spreekbuis voor de sociale en economische kringen, die zo de kans krijgen de communautaire instellingen via adviezen en voorstellen op de hoogte te brengen van hun mening over de wijzigingen van de communautaire regelgeving inzake sociale zekerheid.

3.6 In artikel 90 van Verordening 883/2004 wordt bepaald dat Verordening 1408/71 wordt ingetrokken, met uitzondering van een aantal welbepaalde gevallen, en in artikel 91 wordt bepaald dat de verordening in werking treedt op de twintigste dag na haar publicatie. In lid 2 van hetzelfde artikel staat evenwel te lezen dat de verordening van toepassing is met ingang van de datum van inwerkingtreding van de toepassingsverordening.

Daarom, en met het oog op het Europees Jaar van de mobiliteit van werknemers (2006), dringt het Comité er bij de EU-instellingen en de lidstaten op aan dat zij de toepassingsverordening snel en efficiënt afwerken en goedkeuren, zodat de nieuwe coördinatieverordening zo spoedig mogelijk volledig in werking kan treden en in de plaats kan komen van de complexe bepalingen van de huidige Verordening nr. 1408/71.

4. **Specifieke opmerkingen**

4.1 Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen

4.1.1 In artikel 1 worden de bijlagen I, II, II bis, III, IV en VI bij deze verordening gewijzigd.

([5]) EESC-advies over het „Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, en van Verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EEG) nr. 1408/71" (Rapporteur: de heer Rodríguez García Caro, PB C 367 van 20.12.2000)

([6]) EESC-advies over het „Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, en van Verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EEG) nr. 1408/71" (Rapporteur: de heer Boldt, PB C 32 van 5.2.2004)

([7]) PB L 166 van 30.4.2004

([8]) EESC-advies over het „Voorstel voor een verordening (EG) van de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels" (Rapporteur: de heer Rodríguez Carcía Caro) (PB C 75 van 15.3.2000)

4.1.2 De tekst van bijlage I, deel II, (hierin wordt aangegeven op welke personen het in de verordening opgenomen begrip „gezinslid" van toepassing is) wordt aangepast aan de veranderingen in de Slowaakse wetgeving.

4.1.3 Bijlage II, deel I, (inzake de bijzondere regelingen voor zelfstandigen die van de werkingssfeer van de verordening zijn uitgesloten) wordt gewijzigd naar aanleiding van een verandering in de Franse wetgeving.

4.1.4 Bijlage II, deel II, (inzake de bijzondere uitkeringen bij geboorte of adoptie die zijn uitgesloten van de werkingssfeer van de verordening) wordt gewijzigd naar aanleiding van de veranderingen in de wetgeving in Estland, Letland en Polen. Ook de bepalingen die betrekking hebben op Luxemburg worden gewijzigd. Volgens een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen mogen de Luxemburgse uitkeringen bij geboorte immers niet worden uitgesloten van de werkingssfeer van de verordening, maar moeten zij worden beschouwd als exporteerbare gezinsbijslagen.

4.1.5 Ook bijlage II bis (inzake bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties) wordt gewijzigd naar aanleiding van diverse aanpassingen en wijzigingen van de wetgevingen van Duitsland, Letland, Polen en Slowakije.

4.1.6 In bijlage III, deel A, (betreffende de bepalingen van bilaterale overeenkomsten die nog steeds van toepassing zijn, in weerwil van de verordening over hun intrekking) worden de overbodige punten geschrapt, wat neerkomt op een vereenvoudiging.

Zo wordt ook in bijlage III, deel B, (met de lijst van de bepalingen van bilaterale overeenkomsten die niet van toepassing zijn op alle personen waarop de verordening van toepassing is) de nummering aangepast en worden akkoorden of bilaterale overeenkomsten die aan de voorwaarden voldoen, opgenomen.

4.1.7 Bijlage IV, deel A, (met de lijst van nationale wetgevingen volgens welke het bedrag van de invaliditeitsuitkeringen onafhankelijk is van de duur der tijdvakken van verzekering), wordt aangepast aan de Tsjechische wetgeving.

In bijlage IV, deel C, (met de lijst van de gevallen waarin van de dubbele pensioenberekening kan worden afgezien daar deze nooit tot een hoger resultaat zal leiden), worden de rubrieken „Tsjechië" en „Estland" gewijzigd.

Bijlage IV, deel D, (met de lijst van de uitkeringen en overeenkomsten betreffende de overlapping van uitkeringen van hetzelfde type in twee of meer lidstaten) wordt gewijzigd naar aanleiding van veranderingen in de wetgeving van Slowakije.

4.1.8 Bijlage VI (die de bijzonderheden voor de toepassing van de wetgevingen van bepaalde lidstaten bevat) wordt gewijzigd naar aanleiding van veranderingen in de Nederlandse wetgeving.

4.1.9 Het Comité wil hier nogmaals onderstrepen wat het doel is van de wijzigingen in de verschillende bijlagen bij Verordening 1408/71.

Op de eerste plaats wordt de tekst vereenvoudigd, wat de toepassing vergemakkelijkt en de leesbaarheid verhoogt. Daarmee wordt dus aangeknoopt bij Verordening 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, die gericht is op vereenvoudiging en modernisering, zonder te raken aan de nationale socialezekerheidsstelsels. Het Comité schaart zich dan ook zonder voorbehoud achter deze wijzigingen.

Ten tweede hebben een aantal landen in bepaalde gevallen nieuwe uitkeringen in de wetgeving opgenomen. Aangezien dit een verbetering van de desbetreffende nationale socialezekerheidsregelingen inhoudt, kan het Comité niet anders dan deze wijzigingen verwelkomen: de sociale rechten in de lidstaten in kwestie kunnen er alleen maar op vooruit gaan. Wel betreurt het Comité dat de burgers van de recentelijk toegetreden lidstaten nog opbotsen tegen specifieke administratieve barrières.

4.1.10 Ten slotte is het Comité van oordeel dat bijlage II, deel II, van de verordening dient te worden geschrapt. Alle lidstaten zouden zich moeten schikken in het arrest van het Hof van Justitie dat uitkeringen bij geboorte of adoptie geen bijzondere uitkeringen zijn, maar eerder gezinsbijslagen, en dus exporteerbaar. Het Comité zou graag zien dat de lidstaten dit juridisch gegeven aanvaarden, vóór het Hof zich verplicht ziet een aantal vonnissen te vellen om deze uitspraak uit te breiden tot de hele Unie.

4.2 Verordening nr. 574/72 van de Raad tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening nr. 1408/71

4.2.1 In artikel 2 stelt de Commissie voor vier artikelen van de verordening (die stuk voor stuk betrekking hebben op medische bijstand bij een arbeidsongeval of beroepsziekte) te wijzigen.

4.2.2 De leden 5 en 6 van artikel 60 (verstrekkingen ingeval de woonplaats in een andere lidstaat dan de bevoegde staat ligt) worden geschrapt. Bepaalde kennisgevingprocedures, die in de praktijk toch al niet werd toegepast, komen te vervallen.

Het Comité staat volledig achter deze vereenvoudiging, waarmee ook een eind wordt gemaakt aan de bureaucratische rompslomp.

4.2.3 De tekst van artikel 62 (verstrekkingen ingeval de verblijfplaats in een andere lidstaat dan de bevoegde staat ligt) wordt vervangen. Met de invoering van de Europese ziekteverzekeringskaart is de afwikkeling voor de betrokkene niet langer nodeloos ingewikkeld; de bevoegde instanties doen het nodige. De tekst van artikel 62 is nu gelijk aan die van het bij Verordening 631/2004 gewijzigde artikel 21.

Het Comité is voorstander van alle vereenvoudigingen waardoor de burger vlotter toegang krijgt tot de uitkeringen waarop hij recht heeft.

4.2.4 Artikel 63, lid 2 (verstrekkingen aan werknemers bij overbrenging van hun woonplaats of terugkeer naar het land van hun woonplaats en aan werknemers die toestemming hebben om zich met het oog op hun geneeskundige verzorging naar een andere lidstaat te begeven), wordt gewijzigd: er wordt immers verwezen naar de leden 5 en 6 van artikel 60, die bij het huidige verordeningsvoorstel geschrapt worden.

4.2.5 Artikel 66, lid 1 (onenigheid over de vraag of het ongeval of de ziekte al dan niet het gevolg van de uitoefening van een beroep is), moet worden gewijzigd: er wordt nl. verwezen naar artikel 20, dat werd geschrapt bij Verordening 631/2004.

4.2.6 Het Comité geeft groen licht voor alle voorgestelde wijzigingen, die duidelijk een verbetering zijn. De tekst wordt vereenvoudigd en de bureaucratische rompslomp wordt beperkt: de betrekkingen tussen de burgers en de overheid zullen vlotter verlopen.

5. **Conclusies**

5.1 Het Comité staat achter het voorstel, onder voorbehoud van de hierboven geformuleerde opmerkingen. De verbetering en vereenvoudiging van de verordeningen 1408/71 en 574/72, waarmee het vrije verkeer van de EU-burgers weer een stap dichterbij komt, is positief. Een nog grotere vooruitgang echter zou worden bereikt met de inwerkingtreding van Verordening 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, die op zichzelf al een algemene en verreikende vereenvoudiging betekent.

5.2 Aangezien het Comité zich niet meer heeft kunnen uitspreken over de definitieve tekst die na langdurig onderhandelen uiteindelijk uit de bus is gekomen, zou het hierover zo snel mogelijk een initiatiefadvies moeten opstellen, liefst nog vóór het begin van de wetgevingsprocedure m.b.t. de nieuwe toepassingsverordening waaraan de Commissie momenteel de laatste hand legt.

5.3 Het Comité verzoekt de Commissie het voorstel voor de toepassingsverordening zo snel mogelijk af te werken, en dringt er bij de Raad en het EP op aan dat zij de wetgevingsprocedure die moet leiden tot de goedkeuring van dit voorstel, zo veel mogelijk bespoedigen. Het mag niet weer gebeuren dat er zoals bij de behandeling van Verordening nr. 883/2004 enorme vertragingen worden opgelopen, zeker niet nu 2006 is uitgeroepen tot het Europees Jaar van de mobiliteit van werknemers.

5.4 Wat de wijzigingen van de diverse bijlagen bij Verordening 1408/71 betreft dringt het Comité er nogmaals op aan dat bijlage II, deel II, inzake de bijzondere uitkeringen bij geboorte of adoptie, zo snel mogelijk wordt geschrapt, met goedvinden van de lidstaten die nog steeds vasthouden aan de uitzonderingsregeling.

Brussel, 28 september 2005

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Anne-Marie SIGMUND